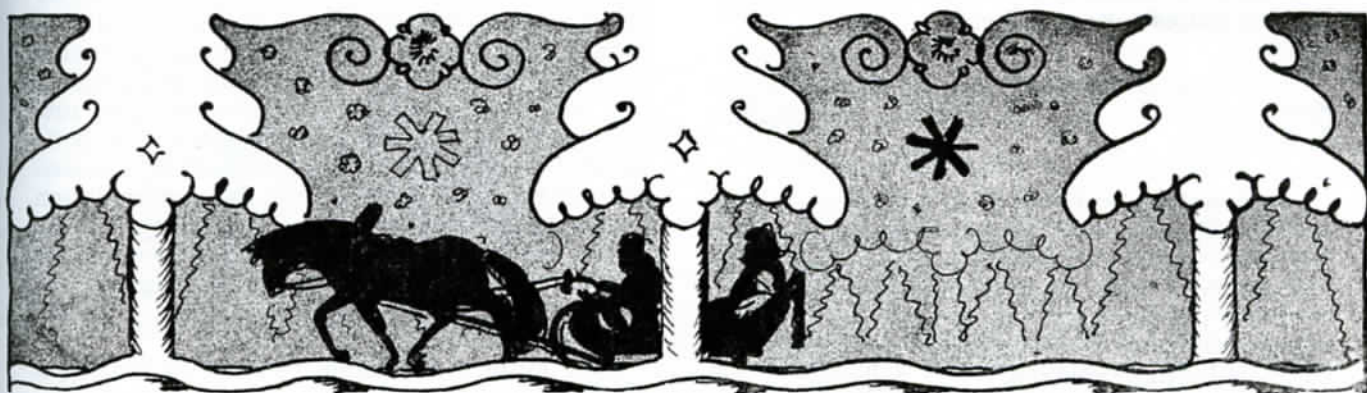

Tapautui omassa piirissämme

KALEVALANPÄIVÄN VIIKKOA on Kalevalaseuran aloitteesta ryhdytty viettämään erikoisena suomalaisena kulttuuriviikkona. Saadakseen pontta yritykselleen Kalevalaseura on pyytänyt yhteistyöhön noin 30 muuta valtakunnallista keskusjärjestöä, joukossa myös Karjalan Sivistysseura. Vuonna 1964 näissä merkeissä vietettiin kansankielen viikkoa, v. 1965 suomalaisen maiseman viikkoa ja ensi vuonna vietetään »maakuntien viikkoa». Aluperin oli ehdotettu vietettäväksi karjalaisuuden viikkoa, joka myöhemmin vesitettiin heimopereinteiden viikoksi, mutta sovitteluiden jälkeen muutettiin maakuntien viikoksi. Näin saavat viettää omaa viikkoaan kaikki suomalaiset. Me karjalaiset tietenkin edelleen Kalevalan ja Karjalan merkeissä. Tällä kertaa käytännön toimita vastaavat Kalevalaseura ja Suomalaisuuden Liitto. Viikon keskuksena toimii Kalevalaseuran toimisto. Järjestäjät toivovat, että keskustelu maakunnista ja niiden kehittämismahdollisuuksista jatkuisi koko vuoden. Vakiintuneen tavan mukaan julkaistaan kirja, jota jaetaan vapaakappaleina noin 15.000 kpl kouluille ja järjestöille. Kirjan nimeksi on valittu Kehittyvä maakunta — Kehittyvä Suomi.

Lehtemme vuositaival on ensi vuonna järjestyksessä kuudeskymmenes. Lehtemme tammi—helmikuun numero ilmestyy erikoisena Kalevalanpäivän numerona ja lehtemme heinä—elokuun numero 60-vuotisjuhlanumerona.

— Kosti Pamilo valittiin Ulkomaankaupan Agenttiliiton johtokuntaan 1. 12. 65. Tämä arvokas luottamusvirka kestää 3 vuotta.

MERKKIPÄIVÄ

Hallitusneuvos Antti Inkinen.

— 85 vuoden iän saavutti hallintoneuvos, teoltri Antti Inkinen Helsingissä. Hän on syntynyt Pietarissa. Päätettyään opintonsa ylempään hallintotutkintoon hän on palvellut pitkän virkamiesuran, aluksi lääninhallinnon alalla sekä sen jälkeen esittelijänä senaatissa ja valtioneuvostossa yhteen menoon 34 vuotta. Eri toimeksiantojen nojalla hän on sitäpaitsi hoitanut useita virka- ja luottamustehtäviä vakinaisten virkamieheittäviensä ohella, joista mainittakoon sihteerinä olo Tarton rauhansopimuksen toteuttamista varten asetetussa sekakomiteassa ja sen jälkeen ns. suomalais-venäläisessä rajakomiteassa, Pietarin pääkonsulinvirastossa, eduskunnan sivistysvaliokunnassa, hallituksen edustajana Suomen kr.katolisen kirkkokunnan kirkolliskokouksissa 1925—42 sekä valtion elokuvataarkastamon jäsenenä ja puheenjohtajana. Eläkkeelle siirtymisensä jälkeenkin hallitusneuvos Inkinen toimi Neuvostoliitto-instituutin johtokunnan jäsenenä ja sihteerinä. Hän on myös tutkinut ja selvittänyt alaansa kuuluvia kysymyksiä julkaisuissa ja sanomalehdissä niin kotimaassa kuin ulkomailla.

— 98 vuotta täytti 25. 11. -65 Polvijärvellä tunnettu suojärveläinen karhunkaataja Nikolai Hilonen. Samana päivänä täytti 91 vuotta Polvijärvellä Alfia Hilonen, o.s. Röpelinen. Hän on kotoisin Korpiselästä.

— 80 vuotta täytti 27. 11. -65 Sergei Pyy Kontiolahdella. Hän on kotoisin Korpiselän Ägläjärveltä.

— 75 vuotta täytti 15. 11. -65 Mikko Suvanto Polvijärvellä. Hän on syntynyt Impilahden Sumerian kylässä, suorittanut Impilahden kansanopiston v. 1914, ja maamieskoulun v. 1918, sekä sen jälkeen viljellyt Impilahdella omistaamaansa sukutilaa. Kotikunnassa hän hoiti useita vaativia luottamustoimia.

Mikko Suvannon sydäntä lähellä on aina ollut ortodoksinen seurakuntatoiminta, niinpä hän on toiminut Polvijärven ortodoksisen kirkon isäntänä, ja Taipaleen ortodoksisen seurakuntavaltuuston jäsenenä jo 10 vuotta. Myös hän on Polvijärven Karjalaisseuran puheenjohtaja järjestön perustamisesta lähtien.

— 70 vuotta täytti 4. 12. -65 asessori, kirjailija Antero Kajanto Helsingissä. Antero Kajanto on syntynyt Joensuussa. Keskikoulun käytyään hän suoritti lennätinvirkamiehen tutkinnon; tällä uralla hän on toiminut aina eläkeikään asti. Paitsi alan ammattijulkaisua »Lennättäjää» Kajanto on toimittanut aikakauslehtiä »Sana ja kuva» ja »Lukki». Edelleen hän on koonnut ja toimittanut teoksen »Uhrasimme henkemme» 1941.

Kirjallisen uransa Antero Kajanto aloitti ver-raten myöhään, Nuoren Voiman Liiton piiristä käsin: liiton kirjallisen harrastuspiirin puheenjohtajana hän toimi vv. 1923—24, Tulenkantajien nousun aikoihin ja läheisesti tähän ryhmään liittyen. V. 1923 ilmestynyttä esikoiskoelmaa seurasi runo- ja proosateos toisensa jälkeen: Ukonnuli 1924, »Maan kasvat» 1928, »Elämän vankeja» 1929, »Karkelo» 1929, »Näkymätön rintama» 1935, »Savuava ranta» 1937, »Vihreät lyhyt» 1938, »Erakkomaja» 1945, »Rakas pikkukaupunki» 1948, »Lumikuun poika» 1955. Seitsenkymmenvuotissyntymäpäivää juhlistamaan on ilmestynyt novellikokoelma »Paluu».

Kirjailija Kajanto on tuttu heimolehtemme lukijakunnalle. Olemme kiitollisia hänelle leh-temme avustamisesta.

— 70 vuotta täyttivät 10. 12. -65 Jenny Mämmi, o.s. Palviainen, Leppävirralla ja Eugenia Mämmi, o.s. Palviainen, Heinäveden kk:ssä. Molemmat ovat kotoisin Suojärveltä.

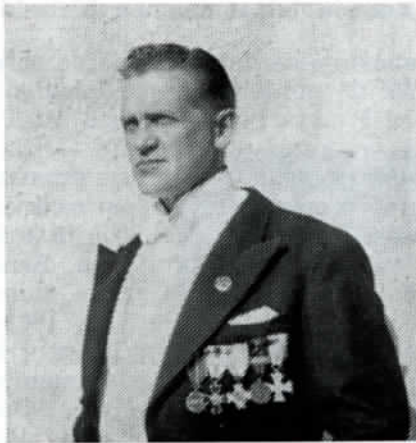
— 60 vuotta täytti Jegor Bloigujeff 26. 11. -65 Keiteleen Vuonamossa. Hän on kotoisin Aunuksesta.

— 60 vuotta täytti 14. 10. maanvilj. Aarne Tolkki Lapualla. — Hän on syntynyt Jaakimassa. Muitten siirtolaisten tapaan evakkovaiheet koettuaan, hän päätyi Lapualle, missä Ojutkankaalla hänellä on pieni tila. Käytännön työn ohella ovat Aarne Tolkkia kiinnostaneet henkiset harrastukset. Niinpä hän on harrastanut sukututkimusta sekä kansanperinteen tutkimista ja tallentamista. Mm. hän on nauhoittanut Suomen Kirjallisuuden Seuran kansanrunousarkistoon impilahtelais-suistamolaisen Irinja Reijosen itkuvirsiä ja jumaltaruja v. 1959 vähän ennen tämän kuulun, Lapualla viimeiset vuotensa eläneen itkijänaisen kuolemaa. Lapuan Karjalaisten toiminnassa Aarne Tolkki on ollut voimaperäisesti mukana.

Hän kuuluu lehtemme ystäv- ja avustajapiiriin.

— 60 vuotta täytti 4. 11. maanv. Stepan Kulju Kajaanin mlk:ssa Paltaniemellä. Hän on syntynyt Suojärvellä Kaipaan kylässä. Hän työskenteli isänsä tilalla maataloustöissä talvisotaan saakka. Talvisodan sytyttyä perhe joutui lähtemään tuntemattomalle evakkotaipa-leelle ja Stepan Kulju itse ase käteen ja puolustustehtäviin rintamajoukkoihin Tolvajärven suunnalle. Sotien välisen ajan perhe asui Vehmassalmella. Jatkosodan aikana hän taisteli Tolvajärvi—Karhumäki suunnalla. Sotilasarvoltaan hän on kersantti. Karjalan takaisinvaltauksen jälkeen perhe siirtyi takaisin kotiin Suojärvelle. Uusi evakkotie johti Viitasaarelle. Nykyiselle paikalle Kajaanin mlk:aan Paltaniemelle he muuttivat vuonna 1949.

— 50 vuotta täytti 2. 12. -65 intendentti, fil. maisteri Annikki Toikka-Karvonen Helsingissä. Hän on syntynyt Hietämäellä Inkerissä, tullut ylioppilaaksi 1935, ja valmistunut fil. maisteriksi 1941. Toimittuaan naisten talkootoiminnan johtajana Suurtalkoot ry:ssä 1942—44 maisteri Toikka-Karvonen työskenteli prof. Onni Okkosen tutkimusassistenttina 1946—56, vuodet 1948—56 Suomen Akatemian assistentin ominaisuudessa keskittyen lähinnä Akseli Gallen-Kallelan elämää ja tuotantoa koskeviin tutkimuksiin. V. 1957 hänestä tuli vastaperustetun Akseli Gallen-Kallelan Museo-säätiön sihteeri ja v. 1958 Gallen-Kallelan Museon intendentti. Hän toimi Ylioppilaslehden toimittajana vv. 1945—46. Taiteen Maailman taidearvostelijana 1946—53, sen päätoimittajana 1945—46. Viikkosanomien taidetoimittajana 1952—59, Helsingin Sanomien taidearvostelijana erikoisalanaan taideteollisuus 1953—63. Vuodesta 1959 hän on kuulunut Kotilieden toimittajiin erikoisalanaan kodinsisustus. Maisteri Toikka-Karvonen on avustanut myös lukuisia ulkomaisia taidelehtiä esitellen suomalaisen taideteollisuuden saavutuksia kansainvälisille lukijoille.

Tir. Urho Sipponen.

— 50 vuotta täytti 10. 12. -65 Turussa Turun Kansankonservatorion johtaja director musices, säveltäjä Urho Sipponen, joka on syntynyt Terijoella. Oppikoulu- ja musiikki-opintonsa päätettyään auskultoi hän v. 1937 Suomal. Normaalityössä Helsingissä ja antaen vaaditut opetusnäytteet ja suorittaen mus. teoreettisen tutkinnon Helsingin Yliopistossa valmistui musiikinopettajaksi. Oltuaan 1938—39 kapellimestarina Parkanossa ja mus.opettajana Oulun Työväenopistossa toimi hän talvisodassa VKM/9D:n päällikkönä. Sodan päätyttyä hän siirtyi Kuopioon sikäläisen »Pohjois-Savo»-lehden toimittajaksi perustaen kaupunkiin myös karjalaisten sekakuoron toimien sen johtajana.

Paitsi musiikkimiehenä tir. Sipponen tunnetaan urheilu- ja seuratoiminnan aktiivisena asianajajana ja johtomiehenä Nokiolla, Kuopiossa, Mikkelissä ja Turussa.

Tir. Sipponen luova työ on laajaa ja monitahtoista. Hänen sävellystuotantonsa käsittää n. 3000 teosta eril. vokaali- ja instrumentaalimusiikkia, useita operetteja, oopperan, lukuisia kantaatteja, näyttämö- ja filmimusiikkia y.m. — Hänen sävellyksiään on usein kuultu m.m. radioissa, TV:ssä ja konserteissa sekä äänilevyiltä. — Kirjalliselta sektorilta mainittakoon m.m. pienoisoromaani »Rajalla», runoteos »Matkan varrelta», musiikkikaskukirja, operettilibrettoja, puheita, pakinoita, lehtiartikkeleita, matkakuvauksia y.m. kirjoitelmia sekä joukko musiikkialan ammattijulkaisuja.

— 50 vuotta täytti 28. 11. -65 Eino Pupu ti Kiuruvedellä. Hän on kotoisin Impilahdelta.

— 50 vuotta täytti 12. 12. -65 Heikki Taininen Korpisalmella. Hän on kotoisin Itä-Karjalasta.

Tuonilmaisiiin ovat siirtyneet:

— Varanotari Eino Karppanen kuoli odottamatta 14. 11. 65 Helsingissä. Hän oli syntynyt 24. 9. 1921 Suojärvellä. Hän haavoittui pahasti Karjalan kannaksella venäläisten viimeisen suurhyökkäyksen aikana vastaiskua suoritettaessa. Hän otti 1950-luvulla osaa karjalaisten kyykkätoimintaan ja osallistui KSS:n kyykkäjoukkueen 1. Ruotsin matkaan. Tullihallituksessa hänen kykyjään arvostettiin varsin korkealle.

Simo Tamola ammuttiin hirvenä 28. 10. 65 ja kuoli Oulun lääninsairaalassa 55 vuoden vanhana 9. 11. 65. Hän oli kotoisin Vienan Pistojarveltä. Hän oli ottanut osaa Vienan kansannousuun ja sen epäonnistumisen jälkeen asettunut Suomeen. Jenni Tamola, joka on kotoisin Kurkijärveltä, jäi yksin kymmenlapsisen perheen kanssa. Vanhin lapsista; 20-vuotias Tuula, on kotiapulaisena Pudasjärvellä. Kotona ovat 5-vuotias Timo, Salme 6, Olavi 16, Maija 18 ja Kalevi 18-vuotias. Koulussa ovat Pekka 8, Mikko 9, Matti 10 ja Leena 11. Kalevi on ottanut rauhallisesti isännän paikan.

Simo Tamolan koti, suosta raivattu asutustila, on Pudasjärven Asmuntissa, noin sata kilometriä Rovaniemen eteläpuolella. Koko tila on vielä velkana. Ensimmäinen lyhennys 1000:— on maksettava v. 1965. Kokonaisvelka on 20.000 nykymarkkaa. Talon on isä rakentanut. Siinä on keittiö, tupa ja kamari. Navetassa on vanha hevonen ja neljä lehmää, joista kolme on ummessa.

Karjalan Sivistysseuran naisjaosto on lähettänyt joulupaketin kovan kolahduksen saaneelle perheelle.

Taivaassa, ratki taivaassa
Iäinen päivä on,
Se valossansa kirikkaassa
Myös voittaa auringon.
Se päivä kirkas, loistava
Ja iäisesti paistava
On Herra Sebaot.

— Rovasti Vilho Hokkinen siirtyi marssakuussa eläkkeelle. Suojärveläissyntyinen rovasti on suorittanut pitkän päivätyön Kuopion ortod. seurakunnan hyväksi. Juhlatilaisuudessa metsänhoitaja Niilo Kenjakka esitti rovasti Hokkiselle kiitokset seurakunnan puolesta. Tilaisuudessa paljastettiin rovasti Hokkisen muotokuva, jonka on maalannut sortavalalaisyntyinen taiteilija Aimo Ronkane.

— Paavo Vasiko sai 3. 12. 65 Helsingin Reserviupseeripiirin täyttäessä 40 vuotta kultaisen ansiomerkin. Hänellä on suuret ansiot erikoisesti upseeriammunnan alalla. Tästä syystä häntä kunnioitetaan jo entuudestaan »patskumestari»-kunnianimellä. Seurasaaren kyykkäkentällä hänet tunnetaan tuotteliaana kyykkäsauvojen valmistajana. Parin kolmen vuoden aikana hän on valmistanut noin 50 paria sauvoja, jotka hän on lahjoitellut kyykkärintaman priimuksille.

Ruotsissa ilmestyvä **Suomalaisten Uutislehti** on haastatellut pastori Martin Juhkama osallistumisesta »suomalaispankin» toimintaan ja muun ohella kysynyt:

— Teidät tunnetaan Suomessa »heimopappina», mistä tämä nimitys on kotoisin?

— Ilmeisesti se johtuu siitä, että palvelen kaikkia Suomen heimoja Ruotsissa: suomalaisia, virolaisia ja inkeriläisiä. Luulisin, että heimopapin nimen keksi Karjalan Sivistysseuran puheenjohtaja Boris Karppela.

Mainittakoon, että Ruotsin suomalainen ortodoksinen seurakunta on lähes 100 %:sti karjalainen seurakunta.

Olemme unohtaneet ...

Olemme innolla luoneet tästä maasta hyvinvointivaltiota, mutta samalla olemme unohtaneet henkisen elintason merkityksen. Olemme unohtamaisillamme itse ihmisen, jota varten olemme rakentaneet hyvinvointikyliä ja -kaupunkeja, ja olemme unohtamaisillamme ihmisen luojan, Jumalan ja hänen ikuiset lakinsa, lausui Margit Borg-Sundman kesäisessä puheessaan.

— Imatran Voiman neuvostoliittolaisesta suurvoimalaitostyömaasta on lehdissä yleensä käytetty nimitystä Tuloma. Sanakirjasäätiön nimijaos ilmoittaa, että nimi on väärä. Paikan oikea nimi on Tuuloma. Sen sijaan Aunuksessa, Salmin ja Suojärven pitäjien itäpuolella on Tuломajärvi eli Tulemajärvi.

Ruotsin lainat suomen kielestä

Virkaanastujaisesityksessään Tampereen YK:ssa 26. 10. 65 pohjoismaisen filologian professori Björn Pettersson lausui mm:

Suomen vaikutus yleisruotsiin — siis kaikkialla käypään ruotsiin — rajoittuu sanavarastoon. Näitä lainoja on tietävästi parisenkymmentä, jotkut useita vuosisatoja vanhoja ja kielen keskeiseen sanavarastoon kuuluvina. Sana pojke on suomalaisessa asussaan poika tunnettu jo keskiaikaisista lähteistä. Peräisin 1600-luvulta ovat esim. känga (»kenkä»), kappe (»kappa»), siis eräs tilavuusmitta, ja pärtä, suomen partitiivimuodoista »pärettä, päreitä». Suomi on myös ruotsiin välittänyt joitakin slaavilaisia sanoja, kuten katsa (suomen »katiska», venäjän »kotzy») ja loka suomen »luokka» sen merkityksestä »hevosvaljaiden osa».

Verbeistä mainittakoon arkipäiväiset ilmaukset kola av ja kola vippen, joiden takana on suomen kuolla-verbi. Kulttuurihistoriallisesti mielenkiintoinen sana rappakalja, jonka lähtökohtana on suomen rapakalja. Ruotsalaisessa muodossaan sana sai sitten merkityksen huonoa juomaa yleensä ja ajanmittaan sen merkitys vielä laajeni, niin että se nyt jopa enimmäkseen tarkoittaa puhuttua ja kirjoitettua roskaa, pötyä.

Uusimpien lainasanojen joukkoon kuuluvat sotilastermi motti sekä sisu, joka nyt aivan yleisesti tarkoittaa sitkeätä voimaa ja kestävyyttä, taisteluhaluja.

— Rahalla on maagillinen voima, sanotaan. Mutta rahalla ja »rahalla» on ero:

NL:n hallitus on antanut valtuudet perustaa hotelli Metropolin Moskovaan länsimaisen baarin, joka on auki aina kello neljään asti aamulla. Siellä voi saada kaikkea sitä, mikä on kielletty tavalliselta venäläiseltä: viskiä, bourbonia, ranskalaista konjakkia, giniä. Ehtona on vain se, että maksu suoritetaan kovalla valuutalla. Baarin tarjoilijattaret vaativat asiakkailtaan dollareita, Länsi-Saksan markkoja, frangeja (joko Ranskan, Belgian tai Sveitsin) ja puntia, toisin sanoen rahaa, joka on vaihdettavissa. He kieltäytyvät ottamasta vastaan sosialistimaiden rahoja olivatpa ne sitten ruplia tai Itä-Saksan markkoja tai mitä tahansa siltä väliltä. Täällä ei piitata opista. Täällä tehdään kauppoja.

Raha ei haise, sanotaan. Se pätee niin idässä kuin lännessäkin. Ilmankos virolainen kansanlaulu sanoo:

»Raha paneb rattad käimä...»

»Kas sa seda ei tea...»

— Euroopan nopein paperikone on nyt Mäntässä. Se on järjestyksessä yhdeksäs. Sen vuosituotanto on 18.000 tonnia. Toisen koneen tuotanto on 12.000 tonnia.